

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

La înălțarea Domnului.

(Necredința timpului nostru).

Astăzi, când sărbătorim înălțarea cea glorioasă a Domnului nostru Is. Chris. cu pietate ne revocăm în minte aceea măreță întâmplare din viața pământescă a divinului Christ. când la 40 de zile după glorioasa sa înviere din morți, s'a înălțat la ceriuri, și după mărturisirea evangeliului: „șede de-a dreapta Tatălui . . .“ (Marc. XVI, 19). Și-a vădut această mărită înălțare a Fiului lui Dșeu apostolii însiși cu ochii lor trupești și s'au întărit în credința lor „încredințându-se ei prin binecuvântare, că Tu ești Fiul lui Dșeu Mântuitorul lumii“ cum cântă biserica (Trop. sərb.) Să privim și noi această măreță înălțare a Dșui cu ochii minții noastre și ne vom întări în credința noastră că cu adevărat fiul lui Dșeu s'a înălțat la ceriu și că acolo ne vom înălța și noi să petrecem întru fericirea eternă ca niște fii și nu ca robi . . .“

Nainte d'a se înălța Chr. Dșeu, mai de multe-ori s'a arătat învățăceilor săi „și mai pre urmă celor unspredece când ședeau la masă și i-a muștrat pentru necredința lor și impetritura inimii lor, că n'au cređut celor ce l'au vădut, după ce a înviat din morți . . .“ (Marcu XVI. 14). Și într'dever au meritat învățăceii lui această muștrare, pentru-că ei împreună cu El au petrecut, au ascultat învățăturile Lui și au vădut minunile divinității Sale și totuș s'au indoit; Christos le-a profetis lor că se va restigni, se va îngropa și a treia zi va învia din morți ca un Dșeu . . .“ Mironosișelor mueri cari întâi s'au încredințat dela „ângerul carele șede pe pétra resturnată de pe ușa mormântului,“ despre învierea lui Chr., — apostolii nu au cređut; nu au cređut ei nici Mariei Magdalena, din carea Chr. scosese demoni. Insuși Chr. „fiind ușile încuiate“ s'a arătat lor, dicându-le „pace vouă! și chiar și după acestea, să aflau între învățăceii Lui, care nu putea crede. Ear' Toma, „nefiind atunci cu cei unspredece“ nu a voit să cređă până nu a pus degetul în ranele cuielor și în

costa Mântuitorului. Cu adevărat urit lucru a fost din partea ucenicilor lui Chr. această indoială și necredință fără temei. Și să vedem numai că ađi necredința este și mai nrît lucru și vrednic de condamnare și muștrare, pentru-că chiar în zilele noastre în veacul luminilor indeosebi a prins rădăcini necredința. Da sunt mulți chiar între creștinii cari pentru impetritura inimii lor devin necredincioși; sunt cari în sumeția și rătăcirea lor órbă trag la indoială adevărurile temeinice și luminate ale credinței creștine, sunt cari se indoiesc în existența lui Dșeu, în existența și nemurirea sufletului, în dreptatea și judecata lui D-șeu, pe cari apoi durere nici rațiunea, nici cuvintele Scripturii nu-i pot lumina nici abate dela rătăcirea lor cumplită. Și óre ce póte fi cauza necredinței lor? Ce póte fi cauza în general la necredința timpului în care trăim? Eu dic că două sunt cauzele principale că lumea devine din zi în zi mai necredincioasă; una impetritura, reutataea inimii, și a doua cerbiția voinței omului. Să meditam dar asupra lucrului și vom afla că este șșa.

* * *

I. Credința deși propriaminte este efectul rațiunii totuși în practicarea acestei virtuți rolul conducător îl are inima, voința omului pentru acest cuvânt dice apostolul Pavel: „cu inima se crede spre dreptate și cu gura se mărturisește.“ Așa ne învață apoi șții Părinți că credința luminează chiar rațiunea, și mișcă inima, voința omului. Din motivul că credința depinde dela libera voie a omului cu care l'a dotat D-șeu dela început, urmază că credința devine virtute de laudă, ér necredința vițiu condamnabil. Dacă stă în libera ta voie omule a crede sau a nu crede eu te întreb de unde vine necredința ta? Ce te indoiesci în adevărurile religiunii divine? Póte te-ai convins cu ajutorul rațiunii despre contrariul lor? O, nu presupune astfel de hipoteze, căci contrariul tocmai astfel este de acoperit cu vél de naintea priceperii mărginite a omului ca și adevărul; și pe lângă acesta adevărurile religiunii sunt clarificate prin revelațiunea divină.

Nu priceperea ori nepriceperea adevărurilor religio-nii, ci reutatea inimei este deci cauza necredinței omenilor. Mărturișiți înși-vă voi necredincioșilor, că ôre până ce ați umblat pe calea adăvărului și a dreptății fiind voi drepti, virtuosi, până când v'ați conformat vieța percep-tor divine a-lui Christos de ce n'au aflat nimic îndoios, nimic de nepriceput, nimic de necrețut în adevărurile legii divine încât v'ați mirat chiar, cum pôte cineva să nu credă învățăturile divine a-le religiei creștine? Din mo-mentul însă când ați părăsit „calea și adevărul,” pre Christ., și ați apucat pe povârnișul cel întunecos al pă-catului și al fărâdelegilor, decând urmați orbeșce numai pasiunilor vóstre scârboase cu degradarea rațiunii și dem-nității vóstre, de atunci s'a slăbit, s'a întunecat, a dispă-rut credința vóstră. Așa-i pentru-că prihânind ôdata ini-mile vóstre cu uriciunea păcatului, zadarnic v'ați nisuit a linisci consciința vóstră, căci acêsta nu încetăză d'a condamna păcatul comis, precum nu încetăza credința ca un memento perpetuu d'a vă vesti resplata viitoare, jude-cata cea dreptă. Și asta vă dóre, vă chinuece . . . Și a-cum ce ați hotărit să faceți să scăpați de amintirea grósnică? Ați început a vă clătina în credință, ați înce-put a vă îndoii acuși de un adevăr, acuși de altul și în urmă neascultând șoptele rațiunii și consciinții vóstre și desconsiderând cuvântul divin v'ați dat de a ve mân-găia cu aceea frasa: că, de, omul la fine la sfârșitul vie-ții sale va peri fără urmă, va peri trupul, va peri sufletul cum pierе róna de facia sórelui. Da așa ați dori voi să fie ca se scăpați de ziua cea înfricoșată a D-lui. Priviți însă, vă rog o necredincioșilor, priviți îndê-răpt în trecutul vostru, aduceți-vă aminte de anii nevinov-atei vóstre tinerețe și vă veți convinge despre adevărul cuvintelor mele. Faceți o paralelă între vieța vóstră pre-sentă și între anii nevinovăției vóstre și veți afla înși-vă că până când inimile vóstre au fost inocente, ferite de păcat, cât de cu placere și ușorătate ați fost aplecați a primi și a crede adevărurile credinței creștine; dar de-când v-ați întinat inima, decând sunteți însă robi mamonei, decând ați devenit lăntuiți de păcat cu totul alt-cum stă cu voi. Acum consciința vóstră s'a întunecat voința vóstră s'a aplecat spre rele și s'a făcut cerbicósă; acum voi nu aveți suflet de al cărui mântuire să cugetăți; numai aveți judecător drept faptelor vóstre, voi numai aveți Raiu a-le cărui bunătăți să doriți, nu aveți lad de a cărui grósnice chinuri să vă înfiorați pentru voi, nu este nimic, că tóte ați luat, tóte le-ați nimicit, ați ramas numai cu inima sdrobotită, care în curând se va preface în cenuse și se vor sfârși tóte . . . Vedeti dară, că nu priceperea, ra-țiunea, ci reutatea inimei vóstre sdrobotite acum, pôrtă vina necredinței vóstre și vă face nefeliciti!

Dar cum vom puté noi crede acelea ce nu putem cuprinde cu mintea veți dice voi? Numai așa vă răspund — precum ați crețut până nu v'ați pus în conflict cu con-sciința sufletului vostru. Căci ôre Mahomedanii, vă întreb eu acum — cum pot crede ei acele povești ale religiu-nei lor absurde, cari sunt în evidență contradicere cu ra-țiunea, și numai pentru că le-a rostit Mahomed profetul lui Alah? Ôre nu ne este nouă creștinilor mai ușor a

adecrede acele văruri de origine divină, cari deși pestrec mintea, firea omenescă, după cuvintele: „tóte misterele tale sunt mai presus de fire . . .” dar nu stau în contra-dicere cu rațiunea, și cari ni le-a revelat și lăsat să ne moscenire însuși Dăscăul lumii Christos D-țeu! Să ne gândim puțin la pagânii cei vechi, cari au fost în stare să credă în astfel de zei, cari fiind creațiuni ale fantasiei poetice au fost adeverați monștrii de cari se uimeșce ra-țiunea. E drept, că și după învățăturile credinței nóstre sunt lucruri, cari la aparință sunt neexplicabile cu rațiu-nea ca de es., că D-țeu s'a facut om și cu ômenii au petrecut, și din curată iubire cătră omenime a suferit chinuri și mórte rușinosă pre cruce pentru omenime. Cum s'a potrit unele ca acestea să se facă mintea omenescă nu le pôte cuprinde pentru că e mărginită, dar fiind acelea fapte complinite, fapte istorice adevărite, nu le tragem la îndoială. Deci nepriceperea, necuprinderea lucrului prin rațiunea omenescă nu e cauza, ci pretextul necre-dinței omenesci. Și într'adevăr numai cel superb se scan-dalisăză că D-țeu să face om, serv ômenilor; numai cel imbuibat în averi și întrecut în ranguri și onoruri să miră, că D-țeu se nasce sérac într'o peșcere. Numai răsbunătorul crunt nu pôte cuprinde cu mintea, cum D-țeu cel Atotpoternic să suferă ca un miel nevinovat chinuri și mórte dela inimicii sei de mórte și încă să rostescă pre cruce réstignit: „Părinte sânte iartă-le lor!”

Numai desfrânații și păcătoșii nu vreau se credă di-vinitatea lui Chr. celui născut în peșcerea din Vifleem și mort pe Golgota, celui înviat din morți cu mărire și înăl-țat la Ceriu cu gloria divină de unde iarăș va să vina să judece lumea; nu, pentru-ca să-și liniscesca și să-și adórme consciința sufletului turmentată de viforul păcate-lor și ca să încungiure durerosul cuget al răsplătirii ulte-riore. E lucru invederat de aici că este o strênsă legă-tură între credință și moralitate; căci în ce chip cresce în om simțul moral în același chip se întăreșce în cre-dință și precum decade omul la imoralitate așa dispăre din inima lui și posibilitatea credinței. Nu rațiunea dar' ci reutatea inimei, imoralitatea este cauza necredinței.

II. Prin imoralitate se nasce, iar prin cerbicia inimei, voinței omenesci se întăreșce necredința. Că e așa ne convingem noi înși-ne, pentru-că îndată ce ni-s'a înveninat inima prin păcat, rațiunea se rescólă contra voinței omenesci o abate dela calea adevărată și se nisueșce a stinge schinteia credinței, aceea schinteie divină de care luminat fiind omul ar puté privi în rea-litate și examina faptele consciinței sale. Să revóltă acum neînfrânat voia liberă a omului contra celui ce i-a dat libertatea, contra divinității și nesocoteșce legile date de însuși D-țeu pentru-că acele stau în contradicere cu fap-tele rele a-le omului comise din libera voie, și fiind că totuș pentru acelea va fi tras la răspundere și judecat după judecata înfricoșată.

Să facem o probă să ne punem în dispute cu un ast-feliu de necredincios să ne armăm cu întreg arma-mentul cunoscințelor religio-nii să chiâmăm într'ajutor filosofia, și să dovedim cu argumentele cele mai nerês-

turnabile adevărurile trase de el la îndoială, să combatem din răspuneri obiecțiunile lui, să resturnăm sofismele lui într'atâta, ca prin argumentele noastre să-l aducem până acolo, încât el să nu mai poată răspunde nimic, și credeți, că el se va da învins recunoscând adevărul? O nu; el se va pune pe gânduri ca și când ar mai avea puternice dovezi, dar cari nu vrea să le aducă înainte, și răspunde pe scurt: „nu cred, nu vreau să cred și pace!

Iată cauza cea mai puternică a necredinței: „nu vrea“ voința cerbică și inderetică. E drept, că și între apostolii lui Christos s'a aflat un necredincios, carele n'a crezut până ce nu s'a convins prin propria intuițiune prin pipăire cu mâinile sale învierea lui Christos. Toma n'a crezut Mironosiților, cari vestiră învierea; n'a crezut nici ceilalți ucenici, cari au afirmat înviere dîcîndu-i: „am vădut pe Dl . . .“ i-a lipsit însă numai capacitatea de a cuprinde cu mintea minunea învierii din morți dar nu i-a lipsit voința d'a crede, căci îndată ce Isus s'a arătat și lui și i-a dat mâinile și i-a arătat căsă sa, a crezut și și-a mărturisit credința: „Domnul meu ești Tu . . .“ într'adevăr cred acum ce n'am potut cuprinde cu mintea. Așa cu Toma, dar necredincioșii timpului nostru sunt de altă natură, ei nu vor crede nici când s'ar convinge cu ochii lor proprii ca Toma. Nu pentru că nu vreau, nu; pentru voința lor cerbică. Ôre câte minuni au vădut ochii, cari au judecat la mörte și-au restignit pre Christos pre cruce? Au vădut ei cum a deschis Chr. ochii orbilor din nascere, au vădut vindecarea slăbănogilor, deslegarea limbii mușilor, vindecarea leproșilor, învierea lui Lazar din morți și alte minuni, și nu numai că le-au vădut petrecîndu-se naintea ochilor lor ci a recunoscut a fi adevărate minuni, încât sfătuindu-se între sine cărturarii și bătrânii poporului mărturiseau: „ce vom face omului acelaia că face minuni multe, că și morții îi înviază și mulți cred într'însul . . .“

Și totuș ei nu l'au recunoscut, că este Mesia cel promis, ci tocmai aceste minuni, semnele divinității Sale, le-au folosit de acasă contra lui, dîcîndu-i că le face tôte cu puterea diavolului să înșele poporul . . . Așa sunt și ađi necredincioșii. Ei ar dori de exemplu, că prin ceva minune să se dovedesca lor nemurirea sufletului și dîc: „de ce nu trimite D-đeu pre vre unul dintre cei repausați, să ne convingem despre înviere și să ne spună el de înviere, de judecata vecinică, de iad și de rai și noi am crede. Acésa D-đeu n'o face deci e invederat, că omul dacă mörse se nimicesce cu totul, dispăre ca o suflare de vânt și s'a sfărșit tôte . . .“ și alte de aceste. Ce să facă omul acum cu astfel de necredincioși cinici cu unii ca aceștia cum să-i convingă pre ei despre esistența sufletului despre nemurire, despre judecata viitoare și viața vecinică să facă minuni? să le deschidă lor porțile iadului, să pötă ei privi chinurile grós-nice acelor osândiți să desgröpe morții și să-i învieze . . . o dar omul nu pöte sevërși astfel de minuni; și chiar d'ar avé puțința d'a face zadarnice ar fi tôte, pentru-că dacă ei pe minunile istorice adevărate și descrise în s. scrip-

tură nu dau nimic, nici la acelea minuni, ce s'ar petrece naintea ochilor lor nu s'ar mișca spre credință.

N'avem deci alta de făcut cu ei, decât să le dîcem și noi ce a đis D-đeu prin Avram bogatului osândit la munca iadului când acesta cerea, că dacă el nu s'a potut mântui să se trimită unul din cei repausați la neamurile sele ca barem ei se cređă și să se mântuescă: „Au pre Moisi și pre profeți dacă de acestia, nu ascultă nu vor crede nici celor ce s'au sculat din morți . . .“ Zadarnic s'ar rentörce deci cineva și ađi dintre cei repausați căci necredinciosii, cari nu cred cuvintele evangeliului, nu ascultă cuvintele Maicei Biserici, nu vor crede nici celor ce ar învia din morți.

Va veni însă timpul, dar pöte că atunci va fi târđiu când necredincioșii vor recunöșce rătăcirea lor și acele adevăruri, cari acum le hulesc și le negă orbeșce numai din reutatea voinței lor desperați le vor recunöșce. Dar când trupul lor sumeț va fi slăbit de bóle și de chinuri, când bucuriile lumii le vor înlocui necasurile, nefericirile, când gloria lumii va dispăre ca o deșertăciune și când aducerea aminte de păcatele și fărădelegile comise cu ușorata, va turmenta sufletul lor muribund: atunci vor cunöșce ei adevărurile mai nainte mângăietöre iar acum grós-nice pentru ei. Vă îndoiti dară de aceste; mergeți Vă rog la patul de mörte al unui necredincios, carele în viața sa și-a ținut de fală de credința sa și și bată joc de adevărurile sante și neresturnabile ale credinței, priviți pe de ascuns în acele mominte când plinindu-și cursul sumeț al vieții sale rele se aplică spre mörte, iată-l! cum își înalță ochii și mâinile spre ceriu cum cerșesce milă și îndurare dela Dđeirea pe carea în viață au deris'o cu îngămfare, nu și bate el acum joc de respłata viitoare a faptelor bune și rele ci doborit în suflet cu gröză și fiori caută la acel mormönt înfricoșat la judecata vecinică . . . !

Și ôre ce minune s'a întemplat cu dinsul; a innebunit, ori chinurile amare, suferințele grele durerile l'au luminat, să vadă și să cunöșcă? O nu; ei groza morții umplându-l de fiori i-a frânt cerbicia voinței sale stricate și sumeția rațiunii sale, ce până acum au fost cauza necredinței sale. E sigur că de ar mai fi trăit mântuindu-se de bóla și de mörte, éraș ar fi perseverat în cerbicăsa necredință cu tôte că acum chiar apromisiuni face că va crede de va fi miluit și mântuit. Deci iată încă un argument, că cauzele necredinței sunt: inima stricată prin păcat, immoralitatea, și voința cerbică a omului dotat de D-đeu cu libertatea voinței și cu rațiune, chipul și asemenarea fiind lui D-đeu; cari calități sub influința spiritului timpului a degenerat până la acel grad al reutății la necredință.

E bine să le cugetam acestea cu ocasiunea đilei de ađi spre edificarea și mântuirea noastră.

Cornel Lazar,
preot. rom. ort.

Prelegeri din Sintaxa română.

Observarea 1. Pentru pers. III sing. avem 2 forme de pron. pos.: *său, sa* și: *lui ei*. Pron. posesiv: *său, sa* se raportează la subiectul propoziției. În orî-ce alt cas se aplică: *lui, f. ei*. Ex.: Pontifcele rămase foarte îndatorat de acest dar, mulțami *lui Báthori*, făgăduindu-î ajutor de bani și de omenî, și porunci a să face rugăciuni și Te-Deum în toate bisericile Romei pentru aceste isbândi, iar cu steagurile împodobi templurile *sale* (adecă: ale Papei). El trimise apoi prințului ardelean, prin Luigi-dell Anguisciola, camelierul *său* (adecă: al Papei) de cinste, o sabie și o pălărie binecuvîntate. (Bălc.) Sigismund Báthori, umpluse Europa cu plângerile *sale* în contra Polonilor (id.). Cotoșmanul să fălia cu bogățiile stăpânului *său* (adecă: al cotoșmanului). Feciorul cel mare al împăratului să găti de drum. Merse, ce merse și dacă trecu de hotarēle tatălui *său* (adecă: al feciorului celui mare), stete să conăcască într'o dumberavă frumósă (Isp.). Atunci vulpoiul făcu un semn asupra lui (adecă: asupra fiului de împărat) și-l schimbă în stan de piatră (id.). Un Samaritean, mergēnd pe cale, a venit la el (la călătorul despoiat și rănit de tâlhari) și vedēndu-l, i-s'a făcut milă de el. Și apropiindu-să, a legat ranele *lui* (adecă: ale aceluî om) și puindu-l pe dobitocul *său* (adecă: al Samariteanului), l-a dus la o casă de ospetî (Evang. Luca).

În zilele nōstre adese-orî nu să mai face acēstă deosebire între cele 2 forme. Ceî mai mulți și chiar ceî mai bunî scriitori, precum și poporul însuși întrebuintēză azi aprōpe numai forma: *lui, f. ei* așa, încat frumósă formă: *său f. sa* este amenințată cu disparițiune. — Forma *lui, f. ei* are avantajul, că pōte arăta și genul posesorului, și acēsta încă contribuē la generalizarea ei. Ex.: Ea își culcase capul în sinul lui (Emin). Pe prispă o babă bătrînă și sbircită, culcată pe un cojoc vechiū, sta cu capulei surca cenușa în pōlele unei rōbe tinere și frumōse (ac.). Vēduvita sa muma il crescu pe el, cum putu, din lucrul mănilor *ei* (ac). George să dete jos de-pe cal și imbrățișă pe împăratēsa ca pe muma lui (Isp.).

Deprinderea XV. Cetiți bucata x. și spuneți, cari atribute dintr'insa sînt exprimate prin adiec., pron., numer orî partic.

Deprinderea XVI. Scrieți 12 propozițiuni simple, în cari subiectul sau predicativul să aibă atribut exprimat prin adiec., pron., numer. orî partic., — și subliniați în fie-care atributul.

Deprinderea XVII. Îndreptați greșalele din următorele propozițiuni: Cumplit ghiogă sbōră virtej pe a lor urmă. Cerul să ascunde în negri învălțōre. Vrăjiți fag întinde un braț lung. Ochii sale în flacări luciat. Pe maluri verde staū sufletele blānde. Pleca-voiū luānd urmele tēl. Insuși prietini tēi te-aū părăsit. Doi sate arde. Marele planuri ale eroului acesta sînt cunoscute. Din tinerețele mele mult patimi să iuptă cu mine. Al treilea lună a anului să numesce Martie. Biet tată să năcāji fōrte. Cu aceste douē lucruri să întōrseră el acasă la frații lui. Fata acesta să afla închisă de tatăl ei într'o odaē.

Atributul exprimat prin substativ cu prepoziție.

1. Atributul prepozițional să formēză mai ales cu prepoziția *de*, și arată: materia, soiul, măsura, destinația, denumirea: La nuntă s'a bēut un vas *de vin*. Vinul *de Tokaj* e renumit. Inelul *de aur* s'a pierdut. Dă-mi un pahar *de apă* (greșit: cu apă). Cinci mii *de omenî* să adunară. Ai bani *de călătorie*? Ne dase nume *de curcani* un hitru bun de glume (Alex.). Carol cel Mare la anul 800 d. Cr., luā titlul *de împărat roman*.

Chiar și atribute exprimate prin substantiv cu alte prepoziții iaū adese-orî înaintea lor prepoziția *de*: Casa *din* (= de în) colț este a dōmnei Corneanu. Pentru mine lupta *dela Rēsboeni* are mai mare interes, decāt cea *dela Termopile* (Cogăln.). Numērul Romānilor *de-pestē Dunāre* este mai puțin însemnat. Ați auđit ce-va despre comōra *de-pe muntele Rarēul*? Popōrēle *de-pe-lāngă mare* să ocupā mai ales cu comerțul.

Nota 1. Substantivul cu prepoziția *de* une-orî arată raport posesiv, ținēnd locul unui genetiv nederminat (Conf. Etim. Ș. 37., Obs. 2.). Exemple: Iată în zorî *de zi* Manea să trezi (Alex.). Aburi să așađă pe virf *de munte* (id.).

Nota 2. Este o particularitate a limbii romāne exprimarea atributului prin substantiv cu prepoziția *de* în ast-fel de construcțiuni: Ū daū în mână hoțomana de căpriōră [Isp.]. Drăcōica *de babă* adormi [id.]. Hoțul *de bărbat* să duse. Afurisitul *de copil* mē tot năcājesce. Dormi un puiū *de somn*. O șerpōică *de muere* etc.

2. Atributul prepozițional să mai pōte forma și cu alte prepoziții. Exemple: Pisica *cu clopot* nu prinde șōreci. La întōrcerea nōstră *cătră casă* ne-a ajuns un mare năcaz. Căderea *de-pe cal* mi-a cășunat dureri crincene. Studiul lui Mărian *despre Cromatica* poporului romān este fōrte interesant.

Deprinderea XVIII. Alegeți din bucata x. atributele prepoziționale arătānd, ce raport [materie, soiū etc.] exprimā fie-care din ele.

Apozițiunea. Atributul exprimat printrun substantiv, ce determinā alt substantiv în același cas, să numesce apozițiune. Apoziția de regulă să pune în urma substantivului determinat. Ex. În altă zi vine părintele la școlă cu Moș Fotea, *cojocarul satului* (Cr.). Muntele *Atos* este republica călugărilor ort. Un exemplar de acēstă biblie să păstrēză în museul archeologic *dela Tiflis, capitala Transcaucasiei* (Melhisedec). Împăratul *Titu* a pre-

făcut în cenușă Ierusalimul. Orașul *Marsilia* are port foarte însemnat. Poetul *Eminescu* a murit în anul 1889. Conte *Foscari* se sui într'o gondolă (Alex.).

Notă. Vorba determinată prin aposisiune une-orî este pronume, adiectiv, numeral. Ex. Voi, flórea tinerimii să stați în nepăsare? Lingușitorii, acești parasiți ai societății omenesci, sînt de desprețuit. Al doilea, un fiu de boer, cetia ce-va roman francez.

Aposiția exprimată printr'un singur cuvînt de regulă rămîne neschimbată, în orî-ce cas ar sta substantivul determinat: Ex.: *Domnia* lui Alexandru-*Vodă* a avut sfîrșit tragic. Senatorii regatului scrieră atunci împăratului *Rudolf* (Bălc.). După glorioasă cuprindere a castelului *Sân-Georgii* se ținu sfat între capiî armatei creștine (ac.).

Aposiția nexprimată printr'un singur cuvînt se concórdă în cas cu vorba determinată, iar în gen numai la substantivele mobile. Ex.: *Roma*, *capitala Italiei*, este reședința Papei. Operele lui *Cicero*, *ale celui mai mare orator al Romanilor*, sînt foarte valoróse. *Ecaterinei, împărătesei Rusiei*, *Potemkin* i-a înfățișat țara în colorile cele mai false. Lui *Vasilie Alexandri*, *regelui poesiei române*, literatura noastră îi datoresce opere de mare valóre. Stradele *Bucureșcilor*, *capitaliei României*, sînt frumoșe.

Astăzi regula acésta nu se mai observă așa strict; chiar și cei mai bunî scriitori întrebunțeză aposiția cu forma nominativului și acolo, unde s'ar cere genet.-dat. Ex.: Sintem nerăbdători de a vedé fața lui *Hagi-Ahmet-el-Hedet*, *favoritul Sultanului* (Alex.). Să dăm examen dinaintea starițului *Neonil*, *un bătrîn olog*, care ne sfátuia cu duhul blândeței (Cr.). *Papa* scrisese asemenea cardinalului *Báthori*, muștrându-l părintesce, pentru-că a ațitat pe *Poloni* încontra vărului seú, *prințul Transilvaniei* (Bălc.).

Prin acest mod de exprimare se încunjură întâlnirea mai multor genetive. Și așa se vede, acésta împrejurare ajută răspândirea formei nominativale. Așa de ex. în loc de: După mórtea lui *Carol Robert*, *regelui Ungariei*, urmă pe tron fiul seú *Ludovic*, azi mai adese-orî auzim: După mórtea lui *Carol Robert*, *regele Ungariei* etc.

Aposisiunea neexprimată printr'un singur cuvînt se pune între 2 virgule.

Deprinderea XIX. Scóteți din bucata x. tóte aposițiile dimpreună cu numele determinate prin ele și subliniați aposițiile.

Articolul ca atribut. Articolul numai în general determină înțelesul numelui, înaintea căruia se pune.

1. Articolul enclitic se aplică:

a) La numele proprî: *Tisa* este un rîu. *Piscurile Carpaților* sînt foarte înalte. *Ungaria* este stat constituțional. *Parisul* este capitala Franciei. *Mărióra* mi-e nepótă.

Excepțiune forméză numai numele de persóne bărbătesci, cari la nom.-acus. și vocat. nu se articu-

leza, iar la genet.-dat. primesc art. înainte: *Ioan* a fost apostolul mult iubit al Mântuitorului. Cunoscî pe *Ioan Crețu*? *Ioane!* Părinții lui *Petru* sînt să racî. (Conf. Etim. § 45).

b) La numele, ce arată un gen saú o specie determinată saú individ cunoscut. Ex. *Pasărea* mala iú visézá. Dă-mi *calul* înapoi (Coșb.) *Lupul* urlă. Meștere *Manole*, *zidul* rěu mē stringe (Alex.). Acésta este ziua, care a făcut-o *Domnul*, ca să ne bucurăm și să ne veselim într'nsa.

c) Când lângă substantiv se află ca atribut un adiectiv, articolul tot-deauna îl primește numele, ce stă înainte. Ex.: *Pomul* verde, *pomului* verde., *pomi* verđi, *pomilor* verđi, dar: *verdele* pom, *verdelui* pom etc.; *alba* lumină, dar: *fața* fină, *dulce* și *copilărăscă* a *băetanului* (Emin.). *Plânge* și *suspînă* tiněra *domniță* (Bol.). (Veđi Etim. §. 53).

Adiectivul, deși stă înaintea substantivului, nu se articuléză, dacă este precedat de alt atribut. Ex.: *A ta părintescă* îngrijire nu o voiú uita nicî-odată. *Acele dulci* momente aú trecut ca visul.

d) La vocativul determinat de atribut posesiv. Ex.: *Domnul* mieú, așa nu te veî ferici. *Diminéța* aúđi *glasul* mieú, *Împăratul* mieú și *Dumnezeul* mieú! *Fratele* mieú! *Mult* dorita mea soră. (Veđi Etim. §. 44).

(Va urma.)

Ioan Petranu.

Carte de cetire.

pentru a V. clasă gimnasială și alte școle medie, întocmită după planul înaltului ministeriú ung. reg. de culte și instrucțiune publică, de *Alesiu Viciú*, prof gimn. Sibiiú. Tiparul și editura lui *W. Krafft*, 1896. Prețul 2 coróne 40 filerî.

Acesta e titlul unui manual apărut acum, paremi-sé în ediția II. Cuprinsul este bogat, variat și instructiv. Cele mai multe piese sînt luate din poezii și prosaiștii noștri cei mai de valóre; restul îl compun bucățile traduse de ? mai ales din autori maghiari. Dintre bucăți cel mult dacă am excepționa legenda tradusă: Originea crucii, în care aflăm următóarele pasage: Un tēmplar din Nazaret, numit Iosif, vedú mai tārziú aceste rēmășițe și se simți atins. Scia prin tradițiune povestirea cedrului lui Adam și-și zise: „Acest lemn este contimporanul lumii și-și păstréză încă trăsăturile gudronului lui Noe. Îl transportă acasă și făcu o tesghea cu dînsul. Acest tēmplar era tatăl lui Crist. Când din cauza persecuțiunii lui Irod fugi în Egipt cu Maria și Isus, i-sé vindurá la licitație casa, sculele și mobilele sale. Tesgheua a cumpórat-o un meștesugar din Ierusalim, rudă cu cismarul Isac Lachedem etc. — Nu scim ce l-a îndemnat pe autor a intercala acésta legendă străină. Póte nu avem în literatura noastră legende mai frumoșe și mai edificátóre? — Lucrări originale: ale autorului în întreaga carte sînt: prefața de 22 de șiruri și întroducerea de 4¹/₄ șiruri la descrierea

Băile dela Borsec, de Alexandri. Pentru „Prefață“ autorul nostru are un termen nou: *prevorbire*! Dacă altora le e iertat a zice: *precuvîntare*, de ce să nu se pótă zice și *prevorbire*, *prespunere*, *pregăire* etc.

„Cartea de față *ar fi* a doua edițiune a „Legendariului românesc“ pentru clasele V — VI tipărit la Blaj în anul 1884, dar acum restrîns numai în usul clasei a V-a gimnasială (sic!) și pentru alte scóle medie.

„Lipsa totală a unui manual de lectură special pentru clasa amintită, stăruința colegilor, îndemnul mai marilor, — *acestea* (sic!) m’au făcut să *me decid* a elabora *acésta* (sic) edițiune. Apelez la binevoitoriul sprijin al stimaiilor colegi, cerënd indulgința pentru eventualele (?) *neajunse* (sic!).

„În fine eminentul bărbat de scólă“ D. Nicolaă Putnoky, director reg. la gimnasiul din Lugosș a binevoit a revidia întreg manuscrisul și a-l propune înaltului Ministeriū ung. reg. de culte și instr. publ. spre aprobare.“ N’am avut până acum ocaziune a ne convinge, ce autoritate este D-l Putnoky, în ce privește limba și literatura română!

Introducerea de $4\frac{1}{4}$ șiruri dela pag. 1. este *acésta*: „Borsecul este un sat *secuïenesc* (sic!) în Ardeal cu isvóre de apă acră, *de carea* (sic!) se trimit spe vîndare pe an pâna în 50 mii de *șipuri*, și unde călătoresc mulți bolnavi spre a-și *restatori* sănătatea pierdută. Unul din óspeții băilor acestora ni-l *detaia* locul acesta în chipul următor.“

Atâta e tot, ce a scris D-l Viciu dela sine. Puțin, dar de-ajuns! Dacă autorul n’a fost avisat a scrie însuși bucăți originale, cel puțin acum la ediția II. sintem în drept a cere, ca în cartea sa de cetire să nu ne dea drept modele de stil texturi pline de erori gramaticale și stilistice. — Astfel chiar în bucata I.: Băile dela Borsec de Alexandri (pag. 1—2), am observat, că D-l Viciu își permite a înlocui unele cuvinte, forme și expresiuni din textul original cu altele. N’am avé nimic de dis, dacă *acésta* ar face-o acolo, unde autorul a greșit. D-l Viciu însă cu cale, fără cale schimbă textul original și încă adese-ori în detrimentul corectității și frumsetei stilului. În loc de: transforméză, patimi, Nemți, sticlă, rësboiu, bolnav, D-l V. pune: *străfórmă* (sic!) patime, *Germâni*, și p, luptă, pațimaș. De tot arbitrară e și înlocuirea cuvintelor: necontentit, pat, zîmbet, minut, vreme, ingrădit prin: neîncetat, așternut, suris, clipă, timp, încunjurat. În loc de: amândouă aceste locuri D-l V. dîce: ambele aceste locuri. În loc de: o persónă leșinată, ce își vine în simțiri, D-l V. pune: o persónă leșinată, ce *își vine în simț*.

Tot în bucata I. mai cetim: Munții de prinprejur își pierd sêlbătécîiunea, pentru-ca să sê prefacă în preumblări misteriose, și în locul, unde *cărăia* mai înainte ciórele, *cânta acum* o cétă de musicanți.

În textul original Alexandri scrie de tot corect: *cântă acum*. Construcția lui Alexandri: cu cât razele sórelui sê mai încăldesc, cu atât fețele bolnavilor se mai înseninéză. D-l Viciu, ne-o îndreptéză astfel: Cu cât se încăldesc razele sórelui mai mult, cu atâta mai mult se înseninéză și fețele pătimașilor.

Din construcția lui Alexandri: are pécatul de a sosi cel întâiu“ D-l V. află de bine a lepéda pe de, deși sê scie, că atributul exprimat prin înfin. tot-deauna primeșce înainte sa preposiția de. Frasa: „El are tótă vremea a sê incredința, că, în încontra opiniei lui Cesar, e mult mai bine a fi al doilea într’o capitală,“ D-l V. ne-o presentă astfel: El are timp de ajuns, de a se incredința contra opiniei lui Cesare, că e mult mai bine etc. — Construcția: „trebuie să-și reguleze ceasurile după un nou sistem“ D-l V. o înlocuesce astfel: Trebuie să-și împartă órele după un nou sistem. D-l V. făcea mai bine, dacă înlocuia forma: sistem cu: sistemă.

Dacă D-l Viciu în prefață și în bucata I ne dă atâtea modele de stil stricat și de înlocuiri nebasate, ce să dîcem de restul cărții? — Ca să nu obosim atențiunea cetitorului, vom presenta numai puține exemple, din cari să se vadă, că D-l Viciu a lucrat fôrte conșciențios!

1) D-l Viciu nu declină corect pronumele: *acésta*, *acela*, *care*, când dîce: locurile *acéste* (pag. 3), *tóte umilirile acéste* (p. 50), *acéea beutură* (p. 55), *acéstea cimitere* (p. 56), *aprópe de acésta cale* (p. 4), *stânci, care sînt cu muchi* (p. 5) ș. a.

2) *Concordări greșite*: forme noi (p. 4), elocvenți cuvinte (p. 8), picture murali (p. 10), florării speciali (p. 27), salturi neegali (p. 52), legații s’a imbarcat (p. 52), rînd perînd a rësunat pașii tuturor părinților (p. 111).

3) *Intrebuintarea articolului*: a înșira *tóte bunele fapte a acéstu sfînt om* (p. 137), *acéstă regină, a cărei ministri sînt crivéțul și gerul, a cărei curtesanisînt* (p. 130), un glas, ce ese din tuspatru colțuri a cabinetului (p. 131) ș. a.

4. *Pronumele: sêu în loc: de lor*: Junii cavaleri aruncară catenele *sale* de aur (p. 63), *sgârce* nia face pe cei avuți să-și închidă grânarele *sale* (p. 17).

5. *Forme greșite*: *me* (passim), *sum*, *plân-te*, *roșiă* (p. 5), *sabiă* (p. 55), *ajutoriu*, *amenintoriū* (p. 6), *cameliă* (p. 26), *recomând*, *védă* (p. 59), *taia* (p. 30), *depe cum* (p. 6), *de pe = după* (p. 8), *călile* (p. 56) ș. a.

6. Particularități limbistice: sciū a da forme (p. 131), șerbitude (p. 52), neinduplecaver, (p. 52); animale mai superioare (p. 40), ființă inimată (p. 60), securitate (p. 6), florifeluritele la colori (p. 4).

Mulțimea începuse să aplaudeze, căci înțelesese despre vocea și gestul lui, că are să vadă una din acele lupte (p. 59).

Agata se rugă cu mâinile încrucișate și poporul îi deschisese cale (p. 63.)

În fine puristul dela Blaj, care din bucata I. a lepădat cuvinte ca: ceas, îngădit, necentenit etc. în alte locuri ne dă adevărate barbarisme și blajenisme, ca norod, (137) vală ũ (p. 3) șerbitude, neinduplecaver etc.

Așa credem, am adus destule probe, din cari ori-cine își poate forma idee despre cartea din cestiune.

Dacă noi așa ne batem joc de limba românească, să nu ne mirăm, dacă mulți băieți eșiți din școlile românești nu știu vorbi și scrie corect românește. E timpul suprem, ca să ne prețuim și cultivăm limba maternă, cum se cade. Și acesta o cerem înainte de toate dela profesorii de limba română, cari au să premărgă cu exemplu.

Unde-i Blajul de odinioară ?

Podgoreanul.

D I V E R S E.

Regele Carol și Academia Română. În ziua de 10 Maiu v. Regele Carol a primit în audiență pre membri Academiei din București, cari i-au prezentat două volume editate de Academiă cuprindând toate discursurile Suveranului rostite la diverse ocațiuni în decursul domniei sale de 30 ani (1866—1896). Președintele Crețulescu a rostit cu această ocazie următoarea cuvântare :

Sire,

Astăzi, întreită aniversare a suirii Măjestații Văstre pe tronul României, a proclamării independenței și a Regatului, Academia se simte fericită a veni să Vă prezente respectușele sale felicitări și urări de-o lungă viață și de-o fericită Domnie, ca să puteți continua și pe viitor opera de înălțare și întărire a Patriei.

Cu acesta ocaziune Academia are onore a oferi Măjestații Văstre această publicațiune, care cuprinde toate cuvântările, ce Majestatea Văstră ați rostit în diferite rânduri, cătră oștire, școli, tinerimea școlară municipiați și mai multe alte autorități.

Acastă publicațiune, pe lângă cuvântările Măjestații Văstre pline de sentimentele cele mai nobile și de principiurile patriotice cele mai înalte, de care ați fost tot-déuna însuflați, cuprinde în resumat istoria cronologică a țerei într'un șir de mai mult de 30 ani, dela fericita suire a Măjestații Văstre pe Tronul României.

Să trăiți Sire !

Să trăească Majestatea Sa Regina ?

Să trăească Altețele Lor regale Principele și Principesa României, împreună cu Augustii Lor Fii !

Regele Carol a răspuns astfel :

Simt o vie satisfacțiune, că tocmai Academia a înat inițiativa de-a publica cuvântările ce am rostit în cursul Domniei mele de 30 ani. Primesc cu atât mai multă bucurie această lucrare bine îngrijită, cu cât ea cuprinde un material folositor pentru istoria noastră contiporană, așa de bogate în fapte însemnate săvârșite cu multe nevoi și trude.

Regatul român a fost întemeiat prin fii săi cei mai distinși, cari M'au sprijinit prin lumina și energia lor. D'în nenorocire un mare număr dintre ei a murit; memoria lor însă va trăi de-a pururea și recunoștința Mea pentru toți sfătuitoarii mei va rămâne neștersă în inima Mea.

Ridicarea și dezvoltarea României, arătate în aceste 2 volume într'un mod sistematic, este dar o operă comună implinită de țera întregă și de acei, cari au luptat prin cuvânt, prin pană și prin sabie.

„Adânc mișcat de simțemintele patriotice ce Mi esprimați în numele Academiei, vă mulțumesc călduros pentru frumoșă lucrare ce Mi aduceți cu ocazia zilei de 10 Mai, „aniversarea noastră națională“.

* **Convocătoriu.** Societatea pentru crearea unui fond de teatru național-român își va ține adunarea sa generală din est an în orașul Orăștie în zilele de Duminică și Luni în 1 (13) și 2 (14) Iunie a. c. cu următoarea programă : I. Ziua primă în 1 (13) Iunie, Duminică. 1. Președintele va deschide adunarea generală la 10 ore a. m. 2. Să aleg 2 notari pentru ședințele adunării. 3. Secretarul va ceti raportul comitetului societății asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă. 4. Să alege o comisiune de 5 membri pentru propuneri și raportul comitetului să predă acestei comisiuni spre examinare. 5. Cassarul societății va ceti raportul despre starea cassei cu sporul dela ultima adunare încoci și peste tot despre averea societății. 6. Să va alege o comisiune de 5 membri pentru examinarea raportului cassarului. 7. Să va alege o comisiune de 5 membri, cari în înțelesul §. 4 din statutele societății vor câștiga membri fondatori, ordinari și ajutători pentru societate. 8. Să vor ceti discursuri corăspunșătoare scopului societății sau de altă materie literară, ce sunt a să insinua președintelui înainte de adunare. 9. Președintele încheie adunarea. — II. Ziua a doua 2 (14) Iunie, Luni. 1. Președintele deschide ședința și protocolul ședinței precedente să va ceti și autentica. 2. Raportul comisiunii pentru câștigarea membrilor noi. 3. Raportul comisiunii asupra șocotelilor cassarului. 4. Raportul comisiunii asupra raportului comitetului societății și insinuarea propunerilor în interesul fondului. 5. Să va decide locul și ziua adunării generale pentru anul 1898. 6. Să va alege o comisiune de 3 membri pentru autenticarea protocolului din ședința II. 7. Președintele va încheie adunarea. — Invităm la acesta adunare generală a societății pentru crearea unui fond de teatru național-român pe toți membrii fondatori, ordinari și ajutători ai acestei societăți, precum și pe toți binevoitorii ei și sprijinitorii culturii românești. Din ședința comitetului ținută în Brașov la 10 (22) Aprilie 1897. Iosif Vulcan, m. p. președinte. Vasile Goldiș, m. p. secretar.

* **Mulțămită publică.** Cu ocaziunea ședinței publice arangiată la Duminica Tomei de „Societatea de lectură a tinerimei dela institutul ped.-teol. ortom. din Arad” au binevoit a contribui în favorul bibliotecii societății

Dómnelle: H. Lazar 5 fl., véd. Olar 1 fl. 50 cr., véd. Bujor, Eva Vulpe, Niga, E. Miclea, L. Tămășdan, Nicoara câte 1 fl. véd Sombati, véd. Posser, I. Olar, Popovici câte 50 cr. Domnișorele: Curtuți 3 fl., F. Roșu 2 fl., V. Istvoi 1 fl. 50 cr., I. Dogariu, M. Miuț, A. Beleş, A. Cereguț câte 1 fl. M. Miloș, M. Bortoș, E. Iovița, Martinovici, M. Cotta, A. Muntean, V. Cereguț, M. Leucuța câte 50 cr. A. Cotta 60 cr., L. Marșov 40 cr. Domnii: E. Ungurian, N. Roxin câte 5 fl. Sava Raicu 4 fl., F. Cioara, T. Vățian, D. Antonescu, E. Moga, Dr. N. Oncu câte 3 fl. P. Florescu, I. Pap, R. Ursu, Dr. Stefan C. Pop, Dr. F. Duma, I. Beleş, I. Georgea, T. Ceontea, A. Muntean, I. Cioară, V. Belințan, Dr. I. Pop, I. Popa, G. Varga, I. Buturca, Dr. T. Popescu, P. Truția, N. Zigre, fam. Cosma câte 2 fl. I. Babescu, N. N., M. Păcățian, F. Leuca, A. Iancu câte 1 fl. 50 cr. I. Simu, N. Pap, G. Telescu, N. Marcu, P. Pascu, Beleş, I. Olar, N. Gligorescu, R. Nestor, Moldovan, Crainic, Adamovici, Dr. A. Lazar, V. Milovan, G. Bogdan, G. Adam, E. Doje, N. N., S. Bocșan, St. Antonescu, I. Totorean, T. Filip, Dr. Dăian, P. Serb, S. Bejan, I. Nagy, P. Miulescu, V. Mangra, I. Luca, C. Lazar, I. Petran, I. Petrovici, Dr. I. Némét, Secula, G. Mladin, D. Dimitrescu, G. Popovici, V. Miron, Dr. I. Trailescu, V. Pantoș, Feier, V. Arjoca, L. Petrila, Mărginean, G. Orz, Dr. Ghebeleş, I. Herbay, A. Măricean, G. Purcar, G. Moldovan, G. Popovici, G. Bodea, P. Rozvan, S. Bocu, P. Oprean, A. Nicoara, C. Gurban câte 1 fl. I. Vancu, I. Cadar, N. N., Garoi, S. Bogdan, R. Tăucean, Faur, Fildan, A. Morar, Dimitrescu, I. Moldovan, Iancovici, A. Roșescu, I. Raț, N. N., E. Zaslo câte 50 cr. N. N. 65 cr., Martin 40 cr., I. Cădar 70 cr., N. N., N. Iovița, M. Palincaș, N. N. câte 20 cr. N. N. 10 cr. — La olaltă: 172 fl. 15 cr.

Pentru sprijinul moral și material manifestat și cu acésta ocaziune, ne simțim datori a esprima și pe acésta cale cea mai căldurosă mulțămită P. T. contribuente și contribuenți. — Arad, la 26 Mai st. n. 1897. — **R o m u l R o ș e s c u**, v.-president, **R o m u l M l a d i n**, secretar.

C O N C U R S E.

Pentru deplinirea parohiei vacante de clasa a III-a din **Têrgoviste**, prin acésta se escrie concurs cu termin de alegere de 30 de zile dela prima publicare.

Beneficiul: una sesiune de pământ și un jugher de grădină; birul și stola usuată, cari tóte dau un venit minimal de 400 florini.

Recurenții vor avea să se presente în biserică, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală și să-și susternă până la terminul indicat documentele recerute conform Reg. pentru parohii P. On. oficiu protopresbiterial în Belinț. (Belincz.)

Comitetul parochial.
În conțelegere cu mine: **IOSIF GRĂDINARIU**, m. p. protop.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la șcôla conf. 99. or. micștă cl. I. și II. din **B.-Comloș** cu termin de recurgere și alegere de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele: 300 fl. v. a. 3 orgini de paie, quartir liber cu 2 chilii, tindă, cameră și $\frac{1}{2}$ grădină intravilană.

Dela recurenți se pretinde: a produce documente despre calificațiune conform prescrișelor Regulamentului și că știu conduce cor vocal, cari adresate comitetului parochial se le substernă Prea On. Domn Paul Miulescu, inspector școlar în B.-Comloș.

Alegëndul învățător și-va putea ocupa postul abia la 1 Septevre a. c.

B.-Comloș, din ședința comitetului parochial gr. or. ținută la 15 Martiu 1897.

Ioan Ciordian, m. p.
preside.

Iuliu Vuia, m. p.
notariu.

În conțelegere cu mine: **PAUL MIULESCU**, m. p. protopresb. inspector școlar.

—□—
Pentru deplinirea parohiei din **Cerneteaz** (protopresbiteratul Timișorii), devenită vacantă prin réposarea parochului **Ioan Lucuța**, se escrie concurs, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în fôia diecesană „Biserica și Șcôla.”

Beneficiul: una sesiune parochială, stola și birn usuat, precum și folosirea cășii parochiale și a estravilanului aparținător la acésta — dau un venit anual de cel puțin 800 fl. v. a. Vêduva are drept la jumătatea venitului, asigurat prin §. 8 al Regulamentului pentru parohii.

Dela recurenți se cere calificațiunea prescrișă prin § 15 din Regulamentul pentru parohii, lit. a), și cât nu s'ar presenta în număr de ajuns atari recurenți, se vor admite la candidare și recurenți cu calificațiunea normată sub lit. b) din același §.

Recurenții vor avé să se presente cu observarea §-lui 18, din desnumitul Regulament, în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală înaintea alegătorilor.

Dat, din ședința comitetului parochial, ținută în Cerneteaz, la 15/27 Ianuarie 1897.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb. tractual: **Dr. TR. PUTICI**, m. p.

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Pentru edificarea noiei biserici gr. or. rom. din **Mélynádas**, se escrie licitațiune minuendă pe ziua de 2/14 Iuniu a. c. la 10 ôre dimineța ținendă în sala șcôlei locale.

Licitanții au să depună vadiul de 10% din prețul esclamării de 4000 fl. v. a. nainte de licitațiune.

Pentru prețul aci stipulat întreprinzătorul are să predeie comunei bisericéșci întregul nou edificiu de biserică, cu pictura templei și mobilierul intern colorat gata comunei bisericéșci; numai cărămida, nășipul și trășurile recerute la aducerea materialului de lipsă le ofere Comuna bisericéșcă.

Planul și celelalte condițiuni sunt vizibile în cancelaria oficiului parochial local ori când înainte de licitațiune.

Din ședința comitetului parochial din Mély-nádas, dela 27 Aprilie 1897.

Aureliu Gruescu, m. p.
preș. com. par.

Georgiu Popoviciu, m. p.
notariu.